

Leikskólinn Hvammur

Viðbragðsáætlun þegar upp kemur grunur um kynferðislega misnotkun eða ofbeldi gagnvart börnum

Verklag við könnun máls vegna gruns um kynferðisofbeldi gegn barni.

Ákvæði um tilkynningarskyldu er að finna í IV. Kafla barnaverndarlaga nr. 80/2002 16. 17. og 18. grein. Sjá einnig III kafla reglugerðar nr. 56/2004 um málsmeðferð hjá barnaverndarnefnd.

16. gr. kveður á um tilkynningarskyldu almennings.

17. gr. kveður á um sérstaka tilkynningarskyldu þeirra sem starfa sinna vegna hafa afskipti af börnum.

18. gr. kveður á um tilkynningarskyldu lögreglu.

19. gr. kveður á um nafnleynd tilkynnenda.

31. gr. kveður á um neyðarráðstafanir.

43. gr. kveður á um rannsóknarheimildir.

Starfsmönnum ber við störf sín að gæta fyllstu hlutlægni, vanda störf sín og gæta faglegra vinnubragða. Starfsmenn skulu sýna börnum, foreldrum og öðrum sem tengjast barnaverndarmáli fyllstu nærgætni, þegar þeir kanna og fara með mál.

Starfsmönnum ber að gæta fyllsta trúnaðar og mega ekki skýra óviðkomandi aðilum frá því sem þeir verða vísir í starfa sínum um einkamál manna og heimilisháttu.

Forvarnir:

Áætlun og innleiðing í að efla sjálfsmynd barna og að kenna þeim að setja mörk í samskiptum.

Markmið:

- að efla sjálfsmynd barna
- kenna þeim að setja mörk
- kenna þeim að þekkja tilfinningar sína
- kenna börnum að koma skoðunum sínum á framfæri

Leiðir:

- Unnið samkvæmt skólanámskrá þar sem áhersla er lögð á að efla/styrkja sjálfsmynd barna og sjálfsöryggi þeirra. Unnið að uppbyggingu sjálfsaga.
- Starfsaðferðir leikskólans stuðla að því að daglegt líf barnsins í leikskólanum mótist af vellíðan og að það finni fyrir öryggi og trausti hjá starfsmönnum.
- Hvetja börnin til að tjá tilfinningar sínar, koma skoðunum sínum á framfæri í samskiptum, hvernig við tölum og komum fram við hvert annað og hvernig við setjum mörk um hvað okkur finnst vont og gott.
- Börnin vinna verkefni í myndlist, teikna sig sjálf, fjölskylduna og tjá tilfinningar sínar og skoðanir út frá sjálfu sér og æfa sig í að setja öðrum mörk.
- Tekið er saman fræðsluefni fyrir börnin þar sem lögð er áhersla á að fræða þau um líkama þeirra og persónuleg mörk. Kenna börnum að það getur sjálft sett mörk og það er ekki sjálfsagt að leyfa til dæmis kossa þegar barn á afmæli eða að ganga að því og snýta þó það sé með hor...
- Mikilvægt er að við spyrjum barnið: Viltu að ég hjálpi þér...? Má ég kyssa þig til hamingju?
- Skoðum vinnubrögð okkar, hvernig bregðumst við þegar barn gerir mistök. Æfum okkur í að nota frasana okkar „það er í lagi að gera mistök, þú getur lagað þetta“ og „það gengur betur næst“.
- Bækurnar „Þetta er líkaminn minn“ eftir Lory Freeman og ljóðabókin „Þetta eru mínir einkastaðir“ eftir Diane Hansen.

Hvað er kynferðisleg misnotkun ?

Hvers kyns kynferðisathöfn milli fullorðins einstaklings og ólögráða einstaklings eða milli tveggja ólögráða einstaklinga þar sem annar aðilinn hefur vald yfir hinum.

Að neyða, þvinga, hvetja eða sannfæra barn um að taka þátt í hvers kyns kynferðislegri athöfn eða snertingu. Einnig þeirri sem ekki felur í sér snertingu svo sem sýniþörf, klám í hvaða mynd sem það birtist, gægjugöt, hvort sem er á ákveðnum stað, interneti eða í síma.

Kynferðisleg misnotkun er glæpur og er refsiverð samkvæmt lögum

Tekið úr bæklingi frá Dimmu ljósi „7skref til verndar börnunum okkar“ www.blattafram.is

Afleiðingar kynferðislegrar misnotkunar

Kynferðisleg misnotkun veldur fórnarlömbum ómældri sálarangist og kvöl.

Andleg einkenni hjá börnum

- Barn sýnir almenna vanlíðan kvartar undan höfuð- og magaverk, þarf mjög mikla athygli, getur sýnt óeðlilega hegðun / samskipti í leik við börn.
- Óeðlileg vitneskja um kynferðislegar athafnir miðað við aldur sem fram koma t.d. í teikningum, hlutverkaleik eða læknisleik.
- Einnig getur barnið sýnt í samskiptum við fullorðna óeðlilega hegðun eða upplifun sem tengist snertingu og eða í samtali.
- Vill ekki fækka fötum í leik.
- Forðast snertingu við aðra.
- Byrjar aftur að pissa í buxur eða í rúmið á næturnar.
- Sýnir mikið óöryggi.
- Tilkynnir kynferðislega hegðun gagnvart sér.
- Líkamleg einkenni.
- Sýnilegir áverkar, marblettir á líkama, útlimum, baki, maga, andliti, höfði, á kynfærum, rasskinnum eða á endaparmi.
- Rispur, klór.
- Síendurteknir marblettir á líkama barnsins eða brunasár sem erfitt er að útskýra eða erfitt að tengja við óhapp eða slys.
- Á erfitt með að ganga eða að sitja.
- Barn kvartar um sviða eða kláða á kynfærum eða þar í kring.
- Vont að pissa eða blóðleitur vökvi sýnilegur í buxum.
- Sýking eða útferð.

Hlutverk starfsmanna

Ef grunur vaknar um kynferðislega misnotkun eða ofbeldi gagnvart börnum Viðbrögð, framkoma og hegðun starfsmannsins Starfsmaðurinn þarf að vera meðvitaður um að barnið er að sýna starfsmanninum ákveðið traust. Starfsmaður skráir niður dagsetningu og atburð.

Starfsmanni ber að halda ró sinni og nota setningar eins og:

- Ég sé að þér líður illa hefur eitthvað komið fyrir þig.
- Takk fyrir að segja mér frá þessu. Viltu segja mér eitthvað meira ?
- Ég ætla að hjálpa þér.

Ef að barnið vill ekki tjá sig meira þá á ekki að ýta á það. Það er þegar búið að opna fyrir upplifun sína og þá má ekki loka á traustið sem barnið sýnir. Bíða eftir að barnið opni sig aftur.

Hvert leitar starfsmaður:

Starfsmaður sem verður vitni að þessu leitar aðstoðar hjá leikskólastjóra, aðstoðarleikskólastjóra og eða deildarstjóra. Leikskólastjóri leitar eftir utanaðkomandi aðstoð sem veitir stuðning eða áfallahjálp til starfsmanna.

Mikilvægt er að skrá niður atvikið.

Eftir að barn kemur aftur í leikskólann.

Starfsmenn fylgja eftir ráðgjöf sem utanaðkomandi ráðgjafar gefa.

Stuðningsaðilar innan leikskólans og ráðgjafar

Leikskólastjóri

Aðstoðarleikskólastjóri

Deildarstjórar

Utanaðkomandi stuðningsaðilar og ráðgjafar

Félagsþjónusta Hafnarfjarðar sími: 585-5700 neyðarsími 664-5700

Blátt áfram sími: 533 2929

Barnahús sími: 530 2500

Lögreglan sími: 112

Grunur um að starfsmaður beiti barn ofbeldi eða kynferðislegri misnotkun

Ef grunur er á að starfsmaður beiti barni ofbeldi eða kynferðislegri misnotkun á tafarlaust að tilkynna grun til leikskólastjóra, aðstoðarleikskólastjóra eða deildarstjóra.

Starfsmenn skrá niður

Leikskólastjóri leitar strax aðstoðar til:

Félagsþjónustu Hafnarfjarðar sími: 585-5700 neyðarsími 664-5700

Skólaskrifstofu Hafnarfjarðar sími: 585-5800

Magnúsar Baldurssonar, fræðslustjóra sími: 585-5811

Blátt áfram sími: 533 2929

Barnahús sími: 530 2500

Lögreglan sími: 112

Grunur um líkamlegt ofbeldi

Einkennin geta verið:

- Beinbrot sem erfitt er að útskýra.
- Áverkar eða marblettir á höfði.
- Áverkar eða marblettir í andliti, sprungin vör, brotnar tennur.
- Marblettir á baki, maga, handleggjum og fótum.

- Rispur og eða klór.
- Bit eftir manneskju.

Grunur um óviðunandi uppeldisaðstæður barna/ vanrækslu og eða andlegt ofbeldi

Einkennin geta verið:

- Barn illa hirt og illa lyktandi fatnaður.
- Barn sótt of seint eða illa og af ókunnu fólki.
- Vannæring.
- Andleg vanlíðan, barn sýnir almennan vanlíðan, kvartar undan verkjum, þarf mjög mikla athygli, getur sýnt óeðlilega hegðun í samskiptum og leik.
- Áverkar á líkama sem erfitt er að útskýra.
- Börn skilin eftir ein heima eða í umsjá aðila sem hefur ekki aldur eða þroska til.
- Ekki farið með barnið til tannlæknis eða læknis.

Viðbrögð, framkoma og hegðun starfsmanns:

Framkoma og hegðun miðast við ofangreindar starfsaðferðir í leikskólanum Hvammi vegna gruns um kynferðislega misnotkun eða ofbeldi gagnvart börnum

- Ef að starfsmann grunar að barn búi við óviðunandi aðstæður þá lætur hann deildarstjóra eða leikskólastjóra / aðstoðarleikskólastjóra vita. Skráir atvikið niður.
- Leikskólastjóri / setur sig í samband við fagfólk hjá Félagsþjónustu Hafnarfjarðar. Ef að barn er í hættu er strax haft samband við Lögreglu.

Grunur um að foreldri eða aðili sem er að sækja barn í leikskólann sé undir áhrifum alkohóls eða vímuefna.

- Ná í leikskólastjóra og eða aðstoðarleikskólastjóra / deildarstjóra.
- Vísa foreldri / viðkomandi inn á skrifstofu leikskólastjóra í samtal. Þar á að láta viðkomandi vita að starfsmenn telji að viðkomandi sé í of annarlegu ástandi til að fara með barnið.
- Aldrei má láta viðkomandi fara með barnið úr leikskólanum.
- Leikskólastjóri hringir í Félagsþjónustu Hafnarfjarðar 585-5700 eða í lögreglu 112 og fær aðstoð þaðan.

Grunur um ofbeldi inn á heimili barns eða vitni af ofbeldi

Barn sem gefur í skyn að ofbeldi eigi sér stað inn á heimili þess

- Ef að barn í orðum eða gjörðum gefur í skyn að ofbeldi eigi sér stað inn á heimili þess.
- Barn segir frá því að einhver meiðir eða barsmíðar eigi sér stað heima hjá því.

Framkoma starfsmanns:

- Takk fyrir að segja mér frá þessu, viltu segja mér meira?

Hvert leitar starfsmaður:

Starfsmaður lætur deildarstjóra eða leikskólastjóra / aðstoðarleikskólastjóra vita. Sem leitar til Félagsþjónustunnar í Hafnarfirði.

Skrá atvikið niður í dagbók.

Sálræn áfallahjálp

Að bregðast við af ábyrgð og öryggi. Þegar slys ber að höndum...

Fyrstu viðbrögð við slysi/áfalli eru ætíð að halda ró sinni. Fyrst og fremst að hlúa að andlegri hlið barnsins. Best er að hópstjóri barnsins sinni því.